

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Силвия Цветанска – Софийски университет „Св. Климент Охридски“, член на научното жури, назначено със Заповед № 2545/5.10.2021 г. на Ректора на Тракийския университет – Стара Загора

Относно: процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“ в ПФ

Тема на дисертационния труд: „Формиране на преносими умения у учениците 1.- 4. клас чрез учебното съдържание по Технологии и предприемачество“

Автор на дисертационния труд: Ангелина Ничева Калинова – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Педагогически и социални науки“ на ПФ

Научни ръководители: доц. д-р Мария Тенева и проф. Румяна Неминска, дн

Данни за кандидата и за процедурата

Докторант Ангелина Калинова има ясно очертан профил на специалист в областта на началната училищна педагогика. В своя професионален път тя последователно и системно изгражда своята компетентност на млад учен, изследовател и практик, посветен на обучението по технологии и предприемачество в 1. – 4. клас. Това професионално формиране е свързано с обучение в магистърска програма на Педагогическия факултет на Тракийския университет и редовна докторантура в периода 2018 – 2021 г. През последните 5 години А. Калинова работи и като начален учител в СУ „Иван Вазов“ – гр. Стара Загора. Докторантката успешно е реализирала преподавателска работа със студенти и е демонстрирала висока компетентност в областта на технологичното обучение. Симбиозата между добра теоретична подготовка и практически опит е безспорно предимство на кандидата и се проектира в цялостното разработване на избраната тема.

Дисертацията е обсъдена и насочена за защита от Катедра „Педагогически и социални науки“ на ПФ в съответствие със разпоредбите на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Тракийския университет. Предоставените документи по процедурата потвърждават нейната коректност и законосъобразност.

Оценка на дисертационния труд

Дисертацията визира интересен и малко изследван проблем с интердисциплинарна насоченост. Параметрите на изследването са ясно очертани. Използваният категориален апарат е прецизен. Избрани са подходящи методи за събиране и анализ на данни, които са релевантни на заложените цели. Текстът е структуриран подходящо, по начин, който позволява да се видят ясно постигнатите изследователски резултати.

Ключовото послание на дисертационното изследване е свързано с ценността учениците да бъдат поставени в активна познавателна позиция в обучението. Ако тази познавателна активност се провокира от целенасочено подбраното и структурирано учебно съдържание, то това улеснява формирането на преносими умения. Докторантката разгръща тази теза многопластово. Текстът носи емоционалния заряд на личната позиция на автора и не оставя съмнение, че експерименталната работа е преживяна лично и извършена с отдаденост и вяра в смисъла на активното педагогическо взаимодействие с децата. В конкретния контекст на обучението по технологии и предприемачество е показана реализацията на съвременната парадигма за поставяне на ученика в центъра на учебно-възпитателния процес.

Висока стойност на дисертационния труд придава опитът на авторката да технологизира процеса на развитие на преносими умения. Този опит е безспорно успешен и иновативен. А. Калинова прави детайлен аналитичен разрез на учебните програми и открива дефицитите на равнище учебно съдържание. Това ѝ позволява да изведе ориентири за системно формиране на преносими умения у малките ученици, с което подпомага педагогическата теория и практика в областта на технологичното обучение.

Приноси

Споделям и подкрепям посочените от докторанта научни и практико-приложни приноси, въпреки че те звучат повече като резултати от дисертационното изследване, отколкото като приноси. Би могло формулировката им да се ориентира повече към подчертаване на приносния характер на изследването. Моето виждане е, че приносите на дисертацията се отнасят до следното:

- На теоретично равнище се обогатява педагогическата терминология с конкретизация на същността на преносимите умения в сферата на технологичното обучение.
- Аналитично и с оригинален авторски подход е изследвано учебното съдържание по технологии и предприемачество в начален етап, което допринася за разширяване на разбирането на неговите дидактически измерения. Иновативно е обвързването на учебното съдържание с поставянето на ученика в активна познавателна позиция с цел формиране на преносими умения.
- Изследователските резултати и анализиранияте данни са пряко обвързани с педагогическата практика в технологичното обучение. Постигнатото на емпирично равнище подпомага работата на учителите и има отношение към оптимизиране на учебното съдържание, така че то в по-голяма степен да позволява формиране на преносими умения у учениците.

Автореферат

Авторефератът отразява точно съдържанието на дисертационния труд. Включената в него информация е представителна за ключовите идеи и теми, които съставляват същината на теоретико-емпиричното изследване.

Публикации по темата на дисертацията

Докторантът е представил списък с 5 публикации по темата на дисертационния труд. Всички те са реализирани в специализирани научни издания с педагогически профил. Три от статиите са в Годишници на висши училища, което ги прави особено стойностни от научна гледна точка. Както е видно от публикациите, резултати от дисертационното изследване са популяризирани и на национални научно-практически конференции, което също заслужава положителна оценка. Бих искала да отбележа факта, че докторантът има участие като съавтор в екипи за разработване на учебници и учебни помагала за обучението по технологии и предприемачество в начален етап на основната образователна степен. Макар че този тип публикации не са предмет на анализ и оценяване в настоящата процедура, те показват умения на докторант А. Калинова да създава научна продукция с методически характер в подкрепа на ученици и учители. Очевидно е, че изследваните от

нея феномени в дисертацията намират успешна интерпретация на практико-приложно равнище и служат за обогатяване на учебните ресурси, използвани в българското училище.

Постигнатото на концептуално и емпирично равнище в дисертационния труд ме убеждава в неоспоримите му достойнства. Нямам бележки или въпроси към докторанта.

Заключение

Направеният преглед на постиженията в теоретико-емпиричното дисертационно изследване, публикационната активност на докторанта и неговата професионална ангажираност с разработваната проблематика създават увереност във високата стойност на резултатите от обучението в докторската програма. Срещите ми с докторант Ангелина Калинова на научни форуми и на семинари за продължаваща квалификация на учители са оставили у мен положителни впечатления за задълбочен изследовател и колега, който отстоява високи професионални стандарти в своята дейност. С убеденост в достойнствата на представената дисертация давам своята **положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на научното жури да **бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“** на Ангелина Ничева Калинова по професионално направление 1.2. Педагогика.

13 декември 2021 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Силвия Цветанска